

Додаток 2

до Порядку накладення на
постачальників електронних
комунікаційних мереж та/або
постачальників електронних
комунікаційних послуг із
значним ринковим впливом на
оптових та/або роздрібних
ринках регуляторних
зобов'язань, їх зміну та зняття
(пункт 3 розділу VI)

Вимоги до формату та методології роздільного бухгалтерського обліку щодо певних видів діяльності з взаємоз'єднання мереж та доступу

1. Ці вимоги до формату та методології роздільного бухгалтерського обліку (далі – Вимоги) розроблені відповідно до статті 87 Закону та визначають мету, завдання, принципи, процедури, механізми і єдині методологічні засади організації та ведення постачальником ЗРВ, що є вертикально інтегрованим підприємством, роздільного бухгалтерського обліку щодо певних видів діяльності з взаємоз'єднання мереж та доступу, тобто певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання.

2. У цих Вимогах терміни вживаються в таких значеннях:

активи загального призначення - активи, які використовуються більше ніж в одному виді господарської діяльності, або активи загальноновиробничого та загальногосподарського (адміністративного, збутового, іншого) призначення;

база розподілу - показник виміру певного фактору, який чинить найбільший вплив на обсяг відповідних операційних чи інших витрат (інших елементів обліку) і використовується для їх розподілу у разі неможливості віднесення окремих видів витрат (інших елементів обліку) безпосередньо до

певного виду господарської діяльності та зазначається в розпорядчому документі про облікову політику постачальника ЗРВ;

вертикально інтегроване підприємство – підприємство з постачання електронних комунікаційних мереж та/або послуг або група з постачання електронних комунікаційних мереж та/або послуг, де та сама особа/особи мають право прямо чи опосередковано здійснювати контроль, і де постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг або група з постачання електронних комунікаційних мереж та/або послуг виконує принаймні одну з функцій щодо взаємоз'єднання мереж або доступу і принаймні одну з функцій з надання доступу до електронних комунікаційних мереж та/або послуг;

виробнича собівартість послуг - виражені у грошовій формі прямі витрати основної операційної діяльності та розподілені змінні і постійні загальновиробничі витрати операційної діяльності;

витрати загального призначення - витрати, пов'язані з провадженням постачальником ЗРВ більше ніж одного виду господарської діяльності та які для цілей визначення фінансового результату за видами господарської діяльності розподіляються на основі баз розподілу;

господарський сегмент (сегмент) - це відокремлювана частина (вид) господарської діяльності вертикально інтегрованого підприємства з надання та/або продажу певних видів (або груп) послуг в тому числі й щодо взаємоз'єднання мереж та/або доступу на які накладаються регуляторні зобов'язання;

задіяні активи - активи, які включають необоротні та оборотні активи і використовуються у різних видах господарської діяльності постачальника ЗРВ або пов'язані з нею;

капітал (власний капітал) - перевищення балансової вартості активів постачальника ЗРВ над його зобов'язаннями;

метод обліку витрат і калькулювання собівартості послуг - сукупність прийомів організації документування, реєстрації, групування та відображення

на рахунках обліку витрат, які забезпечують визначення собівартості послуг, та необхідної інформації для контролю за процесом формування собівартості послуг;

облік певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання - процес (система) збору, реєстрації, обробки та групування інформації постачальника ЗРВ, необхідної НКЕК для ефективного виконання завдань державного регулювання, досягнення ефективної конкуренції, прозорості, у тому числі для забезпечення дотримання зобов'язань щодо недискримінації згідно із статтею 86 Закону або, у разі необхідності, для запобігання недобросовісному перехресному субсидуванню;

перехресне субсидіювання - переміщення доходу від провадження господарської діяльності з одного виду діяльності для фінансової підтримки іншого виду господарської діяльності в межах одного суб'єкта господарювання;

повна собівартість послуг - виражені у грошовій формі сумарні витрати, що складаються з собівартості реалізації послуг, розподілених операційних витрат (адміністративних, витрат на збут, інших операційних), а також фінансових та інших витрат;

прямо задіяні активи - активи, які використовуються лише в одному виді господарської діяльності;

робочий план рахунків бухгалтерського обліку - систематизований перелік рахунків (у тому числі аналітичних), який забезпечує реєстрацію та групування облікової інформації про фінансово-господарську діяльність постачальника ЗРВ, визначає побудову всієї системи бухгалтерського обліку з метою одержання необхідних даних для управління, моніторингу, контролю і звітності;

собівартість реалізації послуг - собівартість, яка складається з виробничої собівартості послуг, що були реалізовані протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та наднормативних виробничих витрат.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному у інших нормативно-правових актах України.

3. Постачальник ЗРВ здійснює роздільний бухгалтерський облік певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з метою формування інформації про доходи, витрати, активи, капітал і зобов'язання відповідно до певних послуг та видів діяльності із взаємоз'єднання мереж та доступу, а також інших видів діяльності постачальника ЗРВ.

4. Перелік ринків певних послуг за видами діяльності щодо яких можуть бути накладені відповідні регуляторні зобов'язання затверджується рішенням НКЕК.

5. Для врахування специфіки господарювання постачальник ЗРВ самостійно формує перелік процесів з надання послуг, деталізуючи або розширюючи його за технологічними етапами, структурними одиницями (підрозділами), категоріями споживачів тощо.

6. Дані обліку використовуються для регуляторних і контрольних цілей НКЕК, управлінських потреб постачальника ЗРВ при формуванні тарифів, інвестиційних програм та звітності, що подається до НКЕК.

7. Завданнями роздільного бухгалтерського обліку певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання є:

створення інформаційної бази для ефективного тарифного регулювання і контролю, моніторингу, інвестиційної діяльності тощо;

забезпечення прозорості та об'єктивності інформації постачальника ЗРВ у розрізі видів господарської діяльності;

запобігання перехресному субсидіюванню;

запровадження єдиних методик формування постачальником ЗРВ показників фінансової та регуляторної звітності, забезпечення їх достовірності

та зіставності.

8. Ведення обліку здійснюється постачальником ЗРВ окремо за кожним видом послуг та діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку.

9. Облік за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання ґрунтується на даних бухгалтерського та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку і є способом деталізації фінансової інформації відповідно до цих Вимог.

10. Положення цих Вимог не змінюють і не відміняють бухгалтерський облік, а також вимоги чинного законодавства до формування фінансової та податкової звітності.

11. Організація та ведення обліку за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання ґрунтується на таких принципах:

нарахування і відповідності доходів і витрат – постачальник ЗРВ відображає доходи і витрати в момент їх виникнення незалежно від дати надходження грошових коштів. При цьому для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів;

послідовності - постачальник ЗРВ постійно застосовує правила ведення обліку за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, у тому числі методичні засади розподілу активів, капіталу, зобов'язань, витрат і доходів встановлені цими Вимогами;

причинно-наслідкового зв'язку – постачальник ЗРВ повинен прямо або шляхом розподілу на послідовній і обґрунтованій основі обліковувати визначені та розподілені доходи, витрати, активи, капітал та зобов'язання звітного періоду за певними послугами та видами діяльності щодо яких

накладені відповідні регуляторні зобов'язання та/або іншими видами послуг та/або діяльності (сегментів), у тому числі у межах структурних одиниць (підрозділів), видів діяльності;

об'єктивності – постачальник ЗРВ повинен розподіляти доходи, витрати, активи, капітал і зобов'язання звітного періоду між видами послуг та/або діяльності (сегментів) неупереджено, запобігаючи тим самим викривленню фінансового результату будь-якого виду господарської діяльності та впливу на прийняття рішення користувачами облікової інформації;

повного висвітлення – постачальник ЗРВ повинен відображати в обліку та звітності за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання та/або іншими видами діяльності всю інформацію про фактичні і потенційні наслідки господарських операцій і подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі;

доцільності – постачальник ЗРВ повинен забезпечити раціональне співвідношення між одержаними результатами і витраченими на їх досягнення ресурсами;

достовірності – постачальник ЗРВ повинен гарантувати, що інформація про певні послуги за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання та/або інші види діяльності є точною, достовірною, не містить помилок, які здатні вплинути на рішення, що приймаються на її основі;

корисності – постачальник ЗРВ повинен застосовувати такі методики ведення обліку за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, які дозволяють отримувати інформацію, яка є вичерпною, корисною і доступною для внутрішніх і зовнішніх користувачів цієї інформації;

прозорості – постачальник ЗРВ повинен забезпечити ідентифікацію, облік, розподіл і віднесення доходів, витрат, активів, капіталу та зобов'язань певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання та/або інших видів діяльності таким чином, щоб можна було прозоро, чітко і однозначно відобразити відповідну інформацію у фінансовій і

регуляторній звітності;

превалювання суті над формою – постачальник ЗРВ відображає операції в обліку та звітності відповідно до їх економічної сутності, а не лише на основі юридичної форми.

12. З метою обліково-аналітичного забезпечення організації та ведення роздільного бухгалтерського обліку за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання постачальник ЗРВ проводить технічні, методичні, організаційні та інформаційні заходи.

Технічне забезпечення включає:

вибір форми ведення обліку доходів, витрат і активів з урахуванням особливостей діяльності і технології обробки облікових даних (програмного і матеріального забезпечення);

застосування інформаційних технологій збору, накопичення, обробки, зберігання та передачі інформації.

Методичне забезпечення включає:

документування господарських операцій з забезпечення надання певних послуг та діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, інших видів діяльності (первинні та розрахункові документи, облікові реєстри, правила та графік документообігу);

розробку та затвердження робочого плану рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат (синтетичні рахунки, субрахунки та аналітичні рахунки), що дозволяє здійснювати реєстрацію, деталізацію, групування і узагальнення облікової інформації за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання та іншими видами діяльності. Постачальник ЗРВ використовує субрахунки, аналітичні рахунки обліку, виходячи з потреб управління, моніторингу, ступеня деталізації даних у калькулюванні собівартості продукції (робіт, послуг) за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання та іншими видами діяльності для

контролю, аналізу й звітності із збереженням кодів рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 року за № 892/4185 (далі - План рахунків бухгалтерського обліку);

порядок (методику) розподілу і ведення обліку доходів, витрат, фінансових результатів, зобов'язань, капіталу і активів за певними послугами щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання окремо від інших видів діяльності;

визначення методів калькулювання собівартості певних послуг.

Організаційне забезпечення включає створення необхідних умов для раціональної організації ведення обліку за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, а також складання регуляторної звітності, зокрема:

розробку системи і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку і звітності господарських операцій за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, додаткової системи аналітичних рахунків і реєстрів аналітичного обліку;

затвердження правил документообігу і технології обробки облікової і розрахункової інформації, визначення прав працівників на підписання документів за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання;

контроль за дотриманням вимог щодо ведення обліку за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, зіставністю показників звітності.

Інформаційне забезпечення включає:

створення інформаційної моделі постачальника ЗРВ та баз даних, у тому числі автоматизованих;

своєчасне інформування відповідних служб та підрозділів про зміни у

законодавстві щодо регулювання відповідної сфери діяльності, правил ведення обліку за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання тощо.

При розробці технічних, методичних, організаційних та інформаційних заходів постачальник ЗРВ урахує специфіку процесів, пов'язаних з наданням електронних комунікаційних послуг та з експлуатацією засобів електронних комунікаційних мереж та ліній електронних комунікаційних мереж (ліній зв'язку).

13. Розподіл активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат постачальника ЗРВ здійснюється в тому числі між певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання за загальним правилом на:

такі, що прямо (безпосередньо) можуть бути віднесені до одного виду послуги чи діяльності (сегменту);

такі, що підлягають розподілу на послідовній основі за визначеною (обґрунтованою) базою розподілу (далі - розподілені);

нерозподілені - це частина активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат, що не увійшла до прямо віднесених або розподілених та не відноситься до відповідного виду послуги чи діяльності (сегменту) щодо якого накладені регуляторні зобов'язання.

Не відносяться прямо (безпосередньо) та не підлягають розподілу за визначеною (обґрунтованою) базою на певні послуги за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання такі активи, зобов'язання, капітал, доходи і витрати, на які встановлено нормативні або регуляторні (у тому числі податкові) обмеження у чинному законодавстві.

До складу активів, зобов'язань, капіталу, доходів і витрат кожної із послуг кожного окремого виду діяльності (сегменту) щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, включають такі, що безпосередньо пов'язані з одним видом діяльності, а також розподілені за визначеною базою розподілу.

Розподіл активів між видами послуг та діяльності:

прямо задіяними активами певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, є частина активів постачальника ЗРВ, що безпосередньо ним використовуються для надання одного виду послуг чи провадження одного виду діяльності;

прямо задіяними активами інших видів діяльності є активи (нерозподілені активи), що безпосередньо використовуються постачальником ЗРВ для провадження будь-якого іншого виду діяльності, крім зазначених у абзаці другому цього підпункту;

базою розподілу активів загального призначення є первісна вартість прямо задіяних необоротних активів за видами діяльності постачальника ЗРВ. Вартість активів загального призначення, розподілена по первісній вартості прямо задіяних необоротних активів, не використовується для розподілу витрат, пов'язаних з такими активами;

до складу задіяних активів з надання певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання не включаються:

невиробничі основні засоби (у тому числі об'єкти соціальної інфраструктури);

незавершені капітальні інвестиції;

інвестиційна нерухомість;

необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття;

фінансові інвестиції;

відстрочені податкові активи;

дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів у вигляді дивідендів;

інші задіяні активи, які безпосередньо пов'язані з іншими видами діяльності.

Розподіл зобов'язань між видами послуг та діяльності:

зобов'язання, що безпосередньо стосуються певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, вважають такими, якщо доходи та витрати, пов'язані з їхнім виникненням, відносяться до

цих видів послуг та/або діяльності (сегментів);

зобов'язання, що безпосередньо стосуються інших видів діяльності постачальника ЗРВ, вважаються такими, якщо доходи та витрати, пов'язані з їхнім виникненням, відносяться безпосередньо до інших видів послуг та/або діяльності (сегментів) постачальника ЗРВ;

зобов'язання постачальника ЗРВ, що стосуються кількох видів послуг та/або видів діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, підлягають розподілу, якщо витрати на обслуговування боргу також розподіляються на такі види послуг та/або види діяльності, пропорційно прямим витратам, що безпосередньо стосуються таких видів послуг та діяльності (сегментів) щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання;

до складу зобов'язань, що безпосередньо стосуються певних послуг та видів діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, не включають:

відстрочені податкові зобов'язання;

довгострокові кредити та фінансові зобов'язання;

забезпечення наступних витрат і платежів та цільове фінансування, якщо вони стосуються діяльності постачальника ЗРВ в цілому;

поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками;

зобов'язання з податку на прибуток, інші зобов'язання перед бюджетом та державними цільовими фондами (нерозподілені зобов'язання), які не можна на обґрунтованій та послідовній основі розподілити між видами послуг та/або діяльності (сегментів);

зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття;

інші зобов'язання, які безпосередньо пов'язані з іншими видами послуг та/або діяльності (сегментами).

Розподіл капіталу між видами послуг та діяльності:

капітал за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені

відповідні регуляторні зобов'язання та іншими видами послуг та/або діяльності (сегментами) визначається шляхом вирахування з вартості активів суми зобов'язань відповідного виду діяльності (за балансовим рівнянням);

постачальник ЗРВ має право визначати складові власного капіталу за загальним правилом, що наведено у пункті 13 цих Вимог.

Розподіл доходів між видами послуг та діяльності:

доходами певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання визнаються доходи постачальника ЗРВ, що безпосередньо пов'язані із провадженням цих видів діяльності або визначені шляхом розподілу на обґрунтованій та послідовній основі;

доходами будь-якого іншого виду діяльності, крім вищезазначених видів діяльності, визнаються доходи постачальника ЗРВ, що безпосередньо пов'язані з провадженням іншого виду діяльності або визначені шляхом розподілу на обґрунтованій та послідовній основі;

доходи від іншої операційної діяльності, якщо їх отримання пов'язане з наданням певних послуг діяльності за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, та іншими видами послуг та/або діяльності (сегментів), підлягають розподілу між видами послуг та/або діяльності (сегментів) постачальника ЗРВ пропорційно собівартості послуг.

Фінансові та інші доходи постачальника ЗРВ є нерозподіленими, крім випадків, коли отримання таких доходів безпосередньо пов'язане з окремим видом послуг та/або діяльності (сегменту).

До складу доходів певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, не включають:

податок на додану вартість, інші збори і вирахування з доходу (знижки, вирахування з доходу за неякісно надані послуги тощо);

фінансові доходи;

дохід з податку на прибуток;

доходи від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів (основних засобів, нематеріальних активів тощо за умови, що зазначені активи

не стосуються відповідного сегмента);

кошти цільового фінансування, що стосуються діяльності суб'єкта господарювання – постачальника ЗРВ у цілому;

доходи від неопераційних курсових різниць;

доходи від безоплатно одержаних необоротних активів;

доходи від реалізації продукції (робіт, послуг) інших видів діяльності.

Розподіл витрат між видами послуг та діяльності:

витратами відповідних певних послуг з відповідного виду діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку визнаються витрати, що безпосередньо пов'язані із провадженням цих видів діяльності або визначені шляхом розподілу на обґрунтованій та послідовній основі;

витратами будь-якого іншого виду діяльності, крім вищезазначених, визнаються витрати, що безпосередньо пов'язані із провадженням іншого виду діяльності або визначені шляхом розподілу на обґрунтованій та послідовній основі;

розподіл витрат загального призначення між видами послуг та/або діяльності (сегментів) здійснюється у такій послідовності:

розподіл витрат загального призначення (загальновиробничі витрати, адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати операційної діяльності), що в цілому відносяться до повної собівартості певних послуг та видів діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання, і витрати, що будуть в цілому віднесені до собівартості всіх інших видів діяльності, здійснюється з використанням бази розподілу, обраної (з відповідним обґрунтуванням їх вибору) та узгодженої з НКЕК постачальником ЗРВ із передбачених цими Вимогами, яка в свою чергу зазначається в розпорядчому документі про облікову політику постачальника ЗРВ, а саме пропорційно: доходу від надання послуг, годинам праці, заробітній платі, обсягу діяльності, прямим витратам.

Фінансові витрати та інші витрати у разі неможливості здійснення їх

обліку за відповідними певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку та іншими видами послуг та/або діяльності (сегментів) є нерозподіленими.

У разі неможливості або економічної недоцільності застосування визначених цими Вимогами баз розподілу постачальник ЗРВ погоджує з НКЕК інші бази з відповідним обґрунтуванням їх вибору.

До складу витрат, що будуть віднесені до певних послуг та видів діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання не включають:

- суми безнадійної дебіторської заборгованості та нарахування резерву сумнівних боргів;

- суми визнаних неустойок (штрафів, пені);

- суми коштів або вартість товарів, що добровільно перераховуються (передаються) іншим юридичним та фізичним особам, у тому числі у вигляді фінансової або матеріальної допомоги, включаючи благодійну, спонсорську та шефську допомогу;

- суми нестачі та втрат від псування цінностей у тому числі за рішенням суду;

- суми втрат від знецінення запасів;

- витрати, пов'язані з купівлею-продажем іноземної валюти, та втрати від операційної курсової різниці;

- вартість реалізованих виробничих запасів;

- витрати, що пов'язані з утриманням об'єктів соціально-культурного призначення;

- витрати від списання недоамортизованих основних засобів;

- витрати на добровільне страхування майна та працівників;

- витрати, пов'язані із зменшенням власного капіталу;

- витрати з податку на прибуток;

- інші витрати, які безпосередньо пов'язані з іншими видами послуг та/або

діяльності (сегментів).

Сукупні дані про активи, зобов'язання, капітал, доходи і витрати за видами послуг та/або діяльності (сегментів) постачальників ЗРВ та нерозподіленими статтями мають узгоджуватися із відповідними загальними показниками річної фінансової звітності суб'єкта господарювання.

14. До складу задіяних активів постачальників ЗРВ включаються:

необоротні активи (матеріальні і нематеріальні);

оборотні активи (запаси, незавершене виробництво, готова продукція, товари, векселі одержані, дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, витрати майбутніх періодів, інші оборотні активи).

Задіяні активи класифікуються за складом, розміщенням та функціональною участю у процесі діяльності постачальника ЗРВ, а також поділяються за загальним правилом на прямо задіяні та активи загального призначення.

Облік задіяних активів у розрізі видів послуг та/або діяльності (сегментів), здійснюється за ознакою місця використання, що ґрунтується на розподілі функцій між структурними підрозділами постачальника ЗРВ, та залежно від характеру виробництва і призначення:

основне;

допоміжне (обслуговуюче) виробництво;

загальновиробничого і загальногосподарського (адміністративного, збутового, іншого) призначення.

Розподіл необоротних активів між видами діяльності постачальника ЗРВ здійснюється з урахуванням вимог умов провадження господарської діяльності з надання певних послуг та видів діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку для цілей обґрунтування (підтвердження) правомірності віднесення витрат на утримання, експлуатацію, ремонт, обслуговування, страхування, операційну оренду необоротних активів та амортизації при веденні роздільного бухгалтерського

обліку певних послуг та видів діяльності.

Класифікація за групами та облік задіяних активів здійснюється з урахуванням принципів, методів і процедур, що використовуються постачальником ЗРВ для ведення бухгалтерського обліку відповідно до його облікової політики. Для відображення господарських операцій з надходження, вибуття та переміщення задіяних активів постачальник ЗРВ використовує бланки типових і спеціалізованих форм первинних документів, затверджених відповідним органом державної влади, або бланки виготовлених самостійно первинних документів, які повинні містити обов'язкові реквізити чи реквізити типових або спеціалізованих форм.

Додатково формується інформація про задіяні необоротні активи у розрізі видів послуг та/або діяльності (сегментів) постачальника ЗРВ відповідно до вимог Податкового кодексу України (далі - ПКУ).

Визначення класифікаційних ознак об'єктів необоротних активів, їх розподіл між видами діяльності постачальника ЗРВ та віднесення об'єктів до класифікаційних груп (за натурально-речовою ознакою), ліквідаційної вартості і строку корисного використання (експлуатації) задіяних активів покладається на Технічну раду (комісію) постачальника ЗРВ, до складу якої входять працівники виробничо-технічних, фінансово-економічних служб та інших підрозділів. При визначенні строку корисного використання (експлуатації) для регуляторних цілей ураховуються норми національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності відповідно до облікової політики обраної постачальником ЗРВ, але вони не можуть бути меншими за мінімально допустимі строки корисного використання, які визначені у ПКУ.

У складі кожної класифікаційної групи необоротних активів постачальник ЗРВ додатково виділяє активи, які прямо задіяні у процесі забезпечення діяльності з надання певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку або іншого виду послуг та/або діяльності (сегменту), та активи загального

призначення. За необхідності постачальник ЗРВ розширює класифікацію, поділяючи активи у групах (підгрупах) на власні, орендовані і такі, що перебувають в експлуатації, запасі, оренді, ремонті, добудові, частковій ліквідації, на реконструкції, модернізації тощо.

Переліки прямо задіяних активів за видами господарської діяльності та активів загального призначення у розрізі класифікаційних груп складаються щорічно на основі інвентарних переліків необоротних активів постачальника ЗРВ станом на кінець року.

Переліки прямо задіяних необоротних активів формуються окремо за кожним видом діяльності з надання певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку та іншими видами послуг та/або діяльності (сегментів).

Зведений перелік задіяних необоротних активів постачальника ЗРВ формується окремо за даними бухгалтерського обліку і відповідно до вимог ПКУ.

Переліки прямо задіяних необоротних активів формуються окремо за кожним видом певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку, необоротних активів загального призначення та пов'язаних зі збутом цих послуг та іншими видами послуг та/або діяльності (сегментів).

У переліках наводиться інформація про первісну (переоцінену), залишкову та ліквідаційну вартість, дату введення в експлуатацію, термін корисного використання, суми накопиченого зносу та місячної амортизації задіяних необоротних активів тощо.

На основі переліків прямо задіяних необоротних активів та переліків необоротних активів загальновиробничого і загальногосподарського (адміністративного, збутового, іншого) призначення формується Зведена відомість про розподіл задіяних необоротних активів за видами діяльності постачальника ЗРВ станом на кінець кожного календарного року та Зведена відомість про рух задіяних необоротних активів за видами діяльності

постачальника ЗРВ станом на кінець року.

15. Методичні засади визначення, обліку і розподілу витрат за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання базуються на вимогах національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності відповідно до облікової політики обраної постачальником ЗРВ, методах калькулювання собівартості послуг, організаційно-технологічної структури виробничо-господарських процесів та розподілу активів і персоналу між видами послуг та/або діяльності (сегментів) постачальника ЗРВ.

Організація і ведення обліку витрат за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку, здійснюються з метою накопичення і формування аналітичних даних за статтями та елементами витрат для розрахунку собівартості послуг з урахуванням цих Вимог. У процесі обліку витрат вирішуються завдання щодо встановлення величини витрат за видами послуг для оцінки їх обґрунтованості та обчислюється сума витрат за кожним видом послуг та/або діяльності (сегменту) (господарським сегментом діяльності) для контролю рівня витрат.

Облік витрат за видами послуг та/або діяльності (сегментів) ґрунтується на даних первинного бухгалтерського обліку із застосуванням прийомів, методик та алгоритмів управлінського обліку (у тому числі комбінованого нормативно-попередільного методу обліку витрат і калькулювання, методів і баз розподілу витрат) та є способом деталізації фінансової інформації про витрати.

Для врахування особливостей господарської діяльності постачальник ЗРВ розробляє порядок або методику ведення обліку витрат за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання та іншими видами послуг та/або діяльності (сегментів) у вигляді окремого положення або глави розпорядчого документа про облікову політику

підприємства і розкриває:

особливості організаційної структури та специфіку діяльності постачальника ЗРВ;

перелік і склад статей витрат у структурі виробничої собівартості, собівартості реалізації та повної собівартості за кожним видом господарської діяльності та послуг постачальника ЗРВ щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання. Постачальник ЗРВ формує примірний перелік статей витрат виробничої та повної собівартості певних послуг та виду діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку;

порядок групування і розподілу витрат за місцем виникнення і характером виробництва, видами витрат (змінні (умовно-змінні), постійні (умовно-постійні), розподілені та нерозподілені витрати);

визначення переліку і складу витрат, що не можуть бути прямо віднесені до конкретного виду продукції (робіт, послуг) чи господарської діяльності (у тому числі загальновиробничих витрат, адміністративних витрат, витрат на збут, інших витрат операційної діяльності, фінансових витрат, інших витрат), із зазначенням видів господарської діяльності, між якими ці витрати розподіляються, баз і алгоритмів їх розподілу та синтетичних і аналітичних рахунків (субрахунків), на яких вони обліковуються;

порядок документального забезпечення обліку (визначення форм робочих документів, аналітичних розрахунків, відомостей розподілу, калькуляцій тощо); методи калькулювання собівартості тощо.

Постачальник ЗРВ здійснює визначення і розподіл витрат за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку, а також іншими видами послуг та/або діяльності (сегментів) відповідно до пункту 13 цих Вимог.

Для обґрунтування (підтвердження) правомірності віднесення до певного виду послуг чи виду діяльності витрат на оплату праці та інших витрат, пов'язаних з персоналом (єдиного внеску на загальнообов'язкове державне

соціальне страхування, відрядження, витрат на навчання та перепідготовку, охорону праці тощо) при веденні обліку за видами послуг та/або діяльності (сегментів) постачальник ЗРВ розподіляє персонал за видами господарської діяльності (секторами), відповідно до розподілу функцій між структурними підрозділами.

Розподіл персоналу між видами діяльності постачальника ЗРВ здійснюється з урахуванням вимог провадження господарської діяльності у сфері електронних комунікацій та радіочастотного спектра.

Персонал постачальника ЗРВ поділяється на:

персонал, що безпосередньо залучений до технологічного процесу кожного виду послуг та діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання;

персонал, що безпосередньо залучений до провадження інших видів діяльності;

загальновиробничий та загальногосподарський (адміністративний), персонал відділу (служби) збуту та інший персонал.

Переліки персоналу, безпосередньо залученого до провадження кожного виду господарської діяльності, у тому числі щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку, загальновиробничого та загальногосподарського (адміністративного), персоналу відділу (служби) збуту та іншої діяльності, складаються щорічно на основі штатного розпису підприємства станом на кінець року.

Витрати, які пов'язані з прямо задіяними необоротними активами і персоналом, безпосередньо відносяться до відповідного виду послуг та/або діяльності (сегменту) та обліковуються в установленому порядку на окремих субрахунках з обліку витрат рахунку 23 «Виробництво», передбаченого Планом рахунків бухгалтерського обліку.

Витрати, які пов'язані з задіяними необоротними активами і персоналом загального призначення, розподіляються за базою розподілу, що визначена у пункті 13 цих Вимог.

Аналітичний облік витрат за видами певних послуг та діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку ведеться за видами послуг та/або діяльності (сегментів) і статтями витрат та може за потреб постачальника ЗРВ вестися за структурними підрозділами, центрами відповідальності, у тому числі центрами витрат, доходів, інвестицій тощо. Вибір об'єкта обліку залежить від потреб у деталізації облікової інформації щодо видів послуг та/або діяльності (сегментів) постачальника ЗРВ.

Витрати визнаються витратами звітного періоду згідно з принципом нарахування під час їх виникнення, незалежно від факту оплати або іншого способу компенсації.

16. Для цілей обліку і калькулювання витрат, складання звітності за видами діяльності та послуг застосовуються такі види собівартості послуг:

виробнича собівартість послуг;

собівартість реалізації послуг;

повна собівартість послуг.

Виробнича собівартість послуг формується за кожним видом певних послуг та видом діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку.

Виробнича собівартість послуг за кожним видом певних послуг та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку складається з прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, інших прямих витрат та змінних і постійних розподілених загальновиробничих витрат.

Обсяг витрат, що включаються до виробничої собівартості окремого виду послуг та/або діяльності (сегменту), визначається у процесі калькулювання із застосуванням комбінованого нормативно-попередільного методу калькулювання собівартості.

До витрат на оплату праці у складі прямих, загальновиробничих,

адміністративних витрат та витрат на збут, витрат іншої операційної діяльності включаються витрати на основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, витрати на оплату праці (винагорода) працівників, які не перебувають у штаті підприємства (за умови, що розрахунки проводяться підприємством безпосередньо з працівниками), за виконання робіт згідно з договорами цивільно-правового характеру, включаючи договір підряду (за винятком фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності), винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами, зокрема ведення окремо витрат на оплату праці штатних працівників та працівників, які не перебувають у штаті підприємства.

Для визначення прямих витрат на оплату праці та інших витрат, пов'язаних з персоналом, що безпосередньо залучений до технологічного процесу надання кожного виду послуг та діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку, постачальник групує такий персонал за видами послуг та/або діяльності (сегментів) в розрізі структурних підрозділів.

Амортизація необоротних активів (виробничих основних засобів та/або нематеріальних активів), які безпосередньо задіяні у провадженні видів господарської діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку, нараховується і відображається в обліку з урахуванням принципів, методів і процедур, що використовуються постачальником ЗРВ для ведення бухгалтерського обліку відповідно до його облікової політики.

Суми нарахованої амортизації за об'єктами виробничих основних засобів та/або нематеріальних засобів, які безпосередньо задіяні у провадженні видів діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку, включаються до складу прямих витрат за цими видами діяльності.

Витрати на обслуговування та ремонт засобів обліку, що використовуються у технологічному процесі, на їх періодичну перевірку,

опломбування, обслуговування та ремонт, інших засобів обліку, які є власністю постачальника ЗРВ та/або знаходяться у нього в користуванні, відносяться до прямих витрат за видами послуг та/або діяльності (сегментів).

Для реєстрації і узагальнення інформації про прямі витрати за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку у робочому плані рахунків бухгалтерського обліку відкриваються субрахунки другого та/або третього, четвертого порядку і так далі. Постачальник ЗРВ самостійно визначає субрахунки аналітичного обліку залежно від кількості видів послуг та/або діяльності (сегментів) та організаційної структури підприємства.

Суми нарахованої амортизації за об'єктами основних та/або нематеріальних засобів загальновиробничого і загальногосподарського (адміністративного), збутового та іншого призначення включаються до складу відповідних статей витрат за видами певних послуг та діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку, після їх розподілу в порядку, що визначений у пункті 13 цих Вимог.

Загальновиробничі витрати, що пов'язані з провадженням постачальником ЗРВ більше ніж одного виду господарської діяльності, підлягають розподілу за базою, що визначена відповідно до пункту 13 цих Вимог.

До витрат за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку, включаються всі витрати, пов'язані зі збутом, що можуть бути безпосередньо віднесені до цього виду послуг та/або діяльності (сегментів) (витрати, пов'язані з виставленням рахунків, роботою з договорами купівлі-продажу, претензійною та інформаційною роботою зі споживачами тощо).

Повна собівартість послуг і собівартість реалізації послуг формується окремо за кожним видом певних послуг та діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку.

Собівартість реалізації послуг за кожним видом певних послуг та видом діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо

роздільного бухгалтерського обліку, складається з виробничої собівартості послуг у звітному періоді, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та наднормативних виробничих витрат.

Повна собівартість послуг формується окремо за кожним видом певних послуг та видом діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку.

Визначення повної собівартості послуг щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку з метою визначення фінансового результату здійснюється окремо за кожним видом послуг та/або діяльності (сегменту) щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання. До складу повної собівартості послуг окремо за кожним видом певних послуг та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку включається їх собівартість реалізації послуг та розподілені адміністративні витрати, інші операційні витрати, витрати на збут, фінансові витрати, інші витрати.

Повна собівартість одиниці послуги визначається шляхом розподілу суми економічно обґрунтованих витрат всього обсягу послуг віднесених до повної собівартості послуг, на обсяг реалізованих послуг у прийнятих натуральних одиницях вимірювання, за наступною формулою:

$СОП = ВЕО/М$, де

СОП – повна собівартість одиниці послуги, грн;

ВЕО – сума економічно обґрунтованих витрат всього обсягу послуг віднесені до повної собівартості послуг, грн;

М - обсяг реалізованих послуг, од.

Облік адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних, фінансових витрат та інших витрат здійснюється шляхом реєстрації і узагальнення інформації на рахунках 92, 93, 94, 95, 97 передбачених Планом рахунків бухгалтерського обліку, та/або шляхом деталізації і відображення аналітичної інформації на субрахунках відповідних синтетичних рахунків.

До повної собівартості послуг щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку включаються адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати та інші витрати, розподіл яких здійснюється відповідно до пункту 13 цих Вимог.

17. Методичні засади обліку, визначення і розподілу доходів певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку базуються на вимогах національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності відповідно до облікової політики обраної постачальником ЗРВ.

Класифікацію і склад доходів певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку, постачальник ЗРВ визначає самостійно з урахуванням положень, зазначених у пункті 13 цих Вимог, та закріплює їх у розпорядчому документі про облікову політику підприємства.

Доходи за кожним видом певних послуг та видом діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку обліковуються окремо і відображаються в установленому порядку на окремих субрахунках бухгалтерського обліку. Для ведення аналітичного обліку доходів від реалізації послуг за кожним видом послуг та/або діяльності (сегменту) в робочому плані рахунків бухгалтерського обліку постачальник ЗРВ відкриваються субрахунки другого та/або третього, четвертого порядку до рахунку 70 «Доходи від реалізації», передбаченого Планом рахунків бухгалтерського обліку, виходячи з управлінських та регуляторних потреб.

Доходи від реалізації послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку, обліковуються за відповідними категоріями споживачів.

Дохід від реалізації певних послуг за видами діяльності щодо яких

накладені відповідні регуляторні зобов'язання визначається і відображається в обліку на підставі укладених зі споживачами договорів, актів, інших первинних або розрахункових документів, які підтверджують таку реалізацію, шляхом множення обсягів реалізованих послуг у натуральному обсязі на тарифи, що були встановлені і діяли протягом відповідного звітного періоду. Якщо у звітному періоді діяли різні тарифи, у первинних (актах) або інших розрахункових документах, які підтверджують таку реалізацію, то на рахунках обліку відображається сумарне значення доходу від реалізації послуг за відповідні періоди дії тарифів.

18. Для цілей ведення обліку аналітичні дані про зобов'язання формуються постачальником ЗРВ у розрізі певних послуг за видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку.

Методичні засади формування інформації про зобов'язання базуються на вимогах національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності відповідно до облікової політики обраної постачальником ЗРВ з урахуванням положень цих Вимог.

Поточні (короткострокові) та довгострокові зобов'язання відносяться до відповідного виду послуг та/або діяльності (сегменту) або іншого виду послуг та/або діяльності (сегменту) за загальним правилом, визначеним у пункті 13 цих Вимог.

Для формування інформації про довгострокові і поточні, розподілені за видами діяльності у сфері електронних комунікацій, радіочастотного спектра та іншими видами діяльності і нерозподілені зобов'язання постачальник ЗРВ з урахуванням організаційно-технічних особливостей здійснює ведення аналітичного обліку в розрізі груп зобов'язань окремо за видами послуг та/або діяльності (сегментів), зокрема щодо:

довгострокової і короткострокової заборгованості за кредитами, позиками банків;

кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги;

заборгованості за розрахунками з бюджетом (зокрема, з рентної плати за користування обмеженими ресурсами, податку на додану вартість, податку на прибуток підприємства тощо);

заборгованості з оплати праці;

заборгованості зі страхування;

заборгованості за іншими розрахунками, у тому числі внутрішньогосподарськими;

інших зобов'язань, у тому числі тих, що призводять до зміни власного капіталу.

19. Методичні засади формування інформації про капітал базуються на вимогах національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності відповідно до облікової політики обраної постачальником ЗРВ з урахуванням положень цих Вимог.

20. Дані про капітал за видами послуг та/або діяльності (сегментів) формуються постачальником ЗРВ з урахуванням порядку, визначеному у пункті 13 цих Вимог.

21. Постачальник ЗРВ формує інформацію за видами послуг та/або діяльності (сегментів) про доходи, витрати, фінансові результати, активи, капітал і зобов'язання за певними послугами та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку, а також іншими видами діяльності для цілей заповнення форм регуляторної та фінансової звітності з урахуванням цих Вимог, а також контролює зіставність і порівнянність показників регуляторної і фінансової звітності.

Усі показники звітів мають ґрунтуватися на достовірних даних первинного (бухгалтерського) обліку, що забезпечує можливість порівняння і контролю даних.

Для внутрішньогосподарських (управлінських) потреб та з метою контролю і забезпечення прозорості показників за видами діяльності (сегментами), недопущення перехресного субсидіювання постачальники можуть складати за видами певних послуг та видами діяльності щодо яких накладені відповідні регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку:

звіт про фінансовий стан (баланс);

звіт про прибутки і збитки (фінансові результати).

22. Для оцінки виконання (дотримання) регуляторних зобов'язань постачальник ЗРВ, на якого накладене регуляторне зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку, щороку, не пізніше ніж до 1 червня, подає до НКЕК одночасно:

інформацію за підсумками року про виконання зобов'язань з роздільного бухгалтерського обліку за формою, визначеною у додатку до цих Вимог;

копії звітів за підсумками року за формою № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та формою № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», наведені в додатку 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868;

аудиторський висновок щодо втрат (вигоди), відповідно проведеної перевірки граничних витрат за їх видами, що підлягають економічному обґрунтуванню відповідно до цих Вимог.

23. НКЕК в установленому порядку оприлюднює на електронній регуляторній платформі інформацію про виконання зобов'язань з роздільного бухгалтерського обліку (крім персональних даних та інформації з обмеженим доступом) у визначених формі та обсягах, необхідних для сприяння відкритому і конкурентному ринку.

24. Подання та зберігання документів, передбачених цими Вимогами, що містять відомості, що становлять державну або іншу таємницю, що охороняється законом, здійснюються з дотриманням вимог чинного законодавства України.
